Контрольный экземпляр

СИЙЛЕ ХИЙЛА ОКТЯБРА!

Массе а мехкий пролетареш, вІашагІкхета!

СЕРДАЛО

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГІАЛГІАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГІАЛГІАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

«СВЕТ» Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров ЧИАССР

Газет арадувл 1923 шера деза ★ ПІАЛРАСКА, 7 НОЯБРЬ, 1986 ШУ. ★ № 133 (7324). ★ Мах 3 кеп.

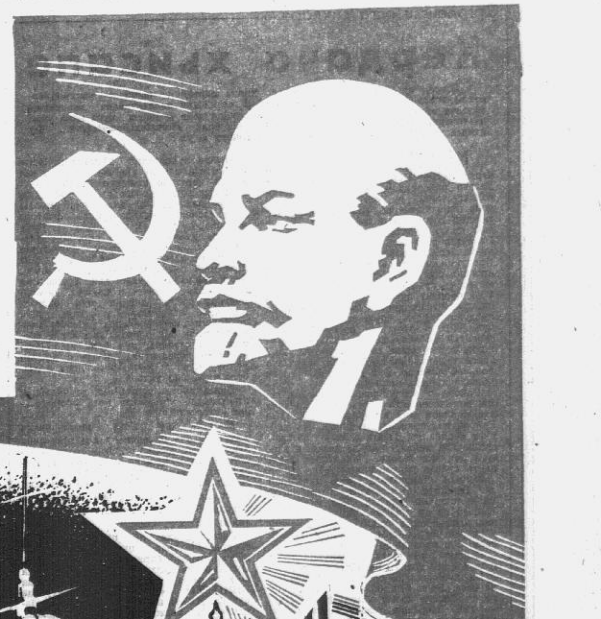

Даьхенна, партена, Октябра

Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революце 69 шу дизара снйна тІаийца социалистически дехкараш кхоачашдарах

Коммунистически партен Советски пачхьалхехьен вахаре хула еза событеш къаьсттагІча, хилча бохкамца пІанаш кхоачашъяра тІехь лоаттабева нъовсамс керда толамаш дахарца белгалйоахаш беркате традиции я советски наьха.

Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революце 69 шу дизара нахкъаболхаш Нохч-ГІалгІайчен къаьхьегамхоша, дерригача советски хлъкъо а санна, шерра йоаржайир ну дезача ден снйна социалистически яхь.

Сийлахь-бохкача Октябра цІей хІанз белгалдоаяхь КПСС XXVII съезда исторически решенеша наьха политически къаьхьегамен хьинар чоагІгІа лакхдаьчча хьаде. Массенахха а да инициативность, гІулакхдахара, творчества, майрра кердадар лаьхара хьал, эгралонийн дегІаьхьиларга сихдарен уйла. Наьха уйлаш тІаийбирза я укх шера, пІарчча хьанийча шийтталагІча патІдегта программа кхоачашъяра.

Дика толамаш даьхьад промышленносто, гІишлош яра, транспорта, торгуйлен балтовой гІулакх дарех дукхаха проектвоственни коллективаша. Октябра хьалхара шоай социалистически дехкараш толамца кхоачаш а дь, цар тахан Даьхенна рапорт ну сий долча гІулакхашта кокъе шоша лаьцьна даьхьах.

Яьх лоаттаерий хьалхарча мугІаре болх СССР 60 шу дизара цІерагІча «Оргтехника» объединене, Ленина ордена «Грозненфть» объединене, «Гроэругбопроводстрой» троста, «Гроэнефтегаз» мехкдаьттан газеи управленне, Горячеводски УБР, медицински инструментий «Союзавтоматстром» ВНПО опытно-экспериментальни заводий, ТЭЦ-2, № 7 йолча специализированни треста Грозненски монтажни управленне, ГроэНИИ института, кхьчар кхъьегамхой.

Денхар кхоачашдарца дог гІоздалъна наьъаболх Октября цІейна агропромышленни комплекса къаьхьегамхой. Толамца кхоачашдьй ялата, комсий, бахчевн культурай заготовкай, дулха, шурий, фуий, тхан закупкай декхараш. ШоаЙ декхараш эгтара хьалха кхоачашдарах рапорт делар «Назрановский» совхоза, «Шелковский» госпромзавода, Надтеречни района «Гвардейский», Шаьла района «Джалка», Гроэненски района «Грозненский» совхозий, Веданан района Ордконикидзе цІерагІча, Сунженски района Ленина цІерагІча, Ножай-Юрта района «Путь к коммунизму» яхача колхозий, «Майская» птицефабрика коллективаша.

Октября хьалхарча социалистически яхьа хьалхалаттаршта карагІдьнарашш тІагІертта чоагІга къаьхьегарах, кердадар лаьхарахь болх эргабаккхарахь, бохам делабара экономически методанитеи коллективай вахара социальни аспекташтеи чоагІагІга терман тІабахкийтарах бухсоцпаш тхьахинар да.

Нохч-ГІалгІайчен къаьхьегамхоша рапорт ду тахан Октября 69 шу дизара хегадьа-ьа республикански социалистически денхарий разделаш а толаме кхоачашъярах. Планаш совгІа 14,9 миллион сом маьха продукци маьъаллъьяьхий лерихарех 13 миллион сомга маьха йоаккхаш. Цердя прогрессивни тайпа машинаш, оборудовани приборашн карарсаьлъй, царна ЦМВР—160 яха цементировочни агрегат а йолаш. ГІишлоцъераши экспуатаде даьсий № 2 йола газонапольнительни станции г. Грозне кхъйла рынки, транспортникаша планаш совгІа 233 эзар тонн муъъ дІабихьаб.

Советски халкъ пятилетка хьалхарча шера тІехьхьара отан с дІаболаш, Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революце 70 шу дизара хийчо ешда. Социалистически яьх кхы а чоагІагІга йоаржее ена, цуьна юкъеъена беза халкъь боазама дерригача довахьой къаьхьегамхой, 1987 шера 7 ноябрь тІахчоашан шиъ шера план кховаччъе мехкъа хьалха латтача предприятей инициатива хьалъаца еза.

Цу боламца юкъе хьинаре дакъа лацар, белгалдаьрашта юкъе ший дакъа дахьар хІара советски сага патриотически дехкар да.

Уж толамаш доахача къаьстта хьинаре къаьхьийтар «Старогрозненфти» «Октябрь нефть» НГДУ колдентишта. Царна нийсса толамаш дахар «Грозненфтегаз» яхача управленеи Старогрозненски бурув деттача бахкий управленен къаьхьегамхоша.

Укх денонна вай Дахьен столицера хоза яхаъ бенаб объединене, Октября цІейна даьхьад а дувцаш кхоадагІча квартале дІаьча балхий планаш 15 тонн дукхагІа да хІинале цар пачхьалхенена дІаденна духх, хІаьта шера йтт бетта йоагІачул — ши бІаь тонн гаргта дукхагІа.

Цар ишттта хьаьнала къаьхегарах укх шера республикен колхозаштеи совхозаштеи юкъе яьржача яхьа-нйс бетталъ балха итогех цхьоагІга деш къаьхьегарга тха колективо дІаэо-йодаэа хаьа а.

Б. ДУДАРОВ,
«Назрановский» совхоза директор.

Тха коллективо шийтталагІча пятилетка хьалхарча шера ший наьаница, балхара дера план 5 октябре кхоачашъяьй. Планаш совгІа шу чакхдаладе кхы тІа а 4 миллион сома маьха гІишлонмонтажни балхаш дергда.

Духьхал дІабахача итт бетта хьалдаьд 5286 квадратни метр наха чубаха цІеношъ, цхьоалагІча городской больницена терапевтически корпус, кхыьола объекташ.

Октября цІейна снйленца накъабахара яьржача яхьа къаьстта дика къаьхьегарах коллективана «СССР Миннефтегазстроя» министерстваc хьожалъй марара кара тела. Цё байранн хьалхара ахчан премин.

Толамаш доахача къаьстта белгалъьйар М. Дашаев керце латта дІа-йоха делача механизировани колонна коллективин А. Тарамова кулгалду кхоадагІча гІишлон-монтажни управленне коллективи.

ХІанз тха треста къаьхьегамхой Октября 70 шу дуъаш шийтталагІча пятилетка шин шера план кхоачашъяра оарцагІа баьнаб.

М. МУГАДАЕВ,
«Гроэтрубопроводстрой» треста управляющи.

Шера план 3,6 эзар тонн, социалистически денхар 4 эзар тонн йолаш пачхьалхенена 4200 тонн ялат ДІаденнад совхоза коллективо.

Толаме къаьхегаш хьаьбовгІа хьайбаш дезадераш а. Шуъра, тха дІадалара шера планаш кхоачашъяьй цар. Хьаьта дулх ДІадалара план а тхьад хьалха кхоачашъерг. хидарах шекю яц.

Хьайбай продукци дукхагІа яккхарах ниййъяраш укх шера республике делаеча яхьа нйс бетта баьъа балха итогех республикански газеташ тІа чоагІдьча сийлен Улгга тІа йьяхай тха совхоза.

Хьоаьнаш доаьхача къаьстта хьинаре къаьхьийтар «Октябрь нефть» «Старогрозненфти» «Грозненфтегаз» яхача управленеи Старогрозненски бурув деттача бахкий управленен къаьхьегамхоша.

Укх денонна вай Дахьен столицера хоза яхаъ бенаб объединене, Октября цІейна даьхьад а дувцаш кхоадагІча квартале дІаьча балхий

• • •

Хьинаре къаьхьийтад укх шера тха кхаш деладелаша. Масала, кхартолаш шера план 750 тонн йолаш 820 тонн дІаедар пачхьалхенехьа, хІаьта шекара снеслаш задани 11350 тонн йолаш— 11600 тонн совгІа, тІехкхоачашйар ялат дІадалара план а.

Къаьстта дика да хьайбаш желаделрий хьокхамаш. Шера

• • •

Шера план 3,6 эзар тонн, социалистически денхар 4 эзар тонн йолаш пачхьалхенена 4200 тонн ялат дІаденнад совхоза коллективо.

Толаме къаьхегаш хьаьбовгІа хьайбаш деладелаша а. Шуъра, тха дІадалара шера планаш кхоачашъяьй цар.

Ю. ВАСИЛЮШКИН,
«Грозненфть» производственни объединене директорь.

• • •

Минниститй Совета, обласспрофа, ВЛКСМ обкома наьара кара тела ЦІе байранх а луш республикански сийлен Улгга тІа йьяхай совхоз.

Укх пятилетке хьаьдинка латта денхараш толаме кхоачашдар духьа иш ДІаихоачар деш къаьхьегарга тха коллективо ДІаэо-йодаэа хаьа а.

Б. ДУДАРОВ,
«Назрановский» совхоза директор.

Оисаре къаьхегаш ба тха доярка Гачаева Аминат, Цечоева Райхьант, Исратова Макка, механизатораш Булгуев Іусман, Киев Даьудин, Мадороев Муса, Коненко Иван, къьбаран.

Б. МАНКИЕВ,
«Ахъаччуртский» совхоза директор.

ОЗИЕВ Салман

СОВЕТСКИ ХАЛКЪИЙ ВОШАЛ

Дохкха дош да вошал жар.
Вошв даим эшаш хул.
Вошв вовцаш цхьаь висачун,
Эсан хул из балха мул.

Мелла говза хьо вале а,
Іайга машинаш хьвеш,
Завод, фабрика ош вале а,
Массанахь вошв эш.

Лъыта оьхаш, алат
хьуоккъош—
Хьай хьанат долла балхаш да.
Бакъда, уллуг вошв вешв,
Болх хургбаш хьа боркота.

Хьона баьха гІо нйшаче,
Балха гІо-новкъостаг да
Вошв везаг уллуг пятгаш,
Хьога кулг хьвехоадде.

Нагахь хьо гІоздалъна хилча,
Хьв гІоздалар дебделш,
Хьв дог долеш, хьона вале,
Хьона уллуг вошв эш.

Хьога гІоьгІа хьаьчаяв,
Хьоца цхьаъне гІоьгІа ош,
Из хьв гІоьгІа хьоца ехьаш,
Уллуг латта вошв эш.

Вай мохкарча хІара сага
Дукха ба уж вешаргий.
Ишгта духх ба вай мехка
ОарцагІбоала яжаргий.

• • •

Вай советски халкъий вошал
Болет санна чоагІга да.
Денгар - денга чоагІлуш,
дебаш,
Дуне мел да дехаргда.

Мотташ эрга вай дале а,
Дог, са, янгат цалаш да.
Вгашш гаьна вай дале а,
Догай безам гарга бе.

Цхьанне балха толам бакъво,
Воккуч дог гІоздолаш хул.
Вокхо юха из гІоздакхоа
Хьалхабовкх ший балха мул.

Вай советски сийлахь
хаьнкъаш
Ишгта вгашш барта да.
Вайна юкъе дола вошал
Дерриг дуне хьогаш да.

Дохкха дош да вошал яхар.
Вошв даим эшаш хул.
Вошв вовцаш цхьаь висачун
Эсан хул из балха мул.

ЦІЕЙНА ХЕТАЯЬ

Селхан Грозне театральнно - концертни зале хилар Сийлахь - бохкача Октябра 69 шу дизара хеташ республика столица партийни, советски, общественни организацеи а къаьхьегамхой а виикалй торжественни заседани.

Сийлахь - йоккъача Октябрьски социалистически революце 69 шу дизарах йола доклад йир заседане КПСС Нохч - ГІалгІай обкома секретаря В. И. Дмитриенкос.

Сийлахь - бохкача Октябра 69 шу дизара хеташ торжественни заседанеш хилар республика кхыча городашка а районий центрашка а.

Нов. Ш. С. Цакаева «Нохч-ГІалгІай АССР культура закъонехи болхло» яха сийлен цІи лларах дела

НОХЧ-ГІАЛГІАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА

У К А З

Советски культура даькъе дохкхий гІулакхаш карагІдувларан дукхача цершашка беркате болх барахи «Нохч-ГІалгІай АССР культура заслуженни болхдо» яха сийлен цІи лобла **Цакаев** Шама Султановична — Нохч-ГІалгІай АССР Гостелерадно радиовещане редактора.

Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель
Х. БОКОВ.

Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь
С. КОКУЕВСКИЙ.

г. Грозный.
1986 шу 4 ноябрь.

Беза хьаьший

Дика традиции а хинба даьттад вай республика къаьхьегамхоша цхьана Октябра цІей дезде Венгерски Халкъа Республикера дотатгІий вайшга вІашагІбеттталулга. Самарцийнахьа Грозне кхьачай Нохч-ГІалгІайченца вошал тессача Комаромски областера туристий трупа.

Венгрера баьхка хьаьший даьхьалоацаш хургба республике Сийлахь-бохкача Октябра цІей дездеча, царна довзарга экономика а культура а дегІайлаелча Нохч-ГІалгІайчен къаьхьегамхоша доаха толамаш. Туристаш экскурсешка хургба республика хозача моттигашка.

СССР ОБОРОНА МИНИСТРА ПРИКАЗ

№ 245. **г. Москва.**

1986 шера 7 ноябрь

Новкъостий салтийн матросаш, сержанташ старшинаш!

Новкъостий прапорщикаш мичманаш!

Новкъостий эпсараш, ничаралаш адмиралаш!

Новкъостий СССР Геразащарна Нийсо!

Тахан советски халкъо, Эсарен Флотен гІемахоша, социалистически содружества мехкий халкъаша, дерригача прогрессивни адамаша белгалдових. Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революце 69 шу дизар.

Советски нах шоай сий долча революционни цІейна накъаболх дерригача халкъа политически къаьхьегамен хьинар айденнача хьале. Коммунистически партена гонахьа айяха ихотабена, цар къаьхьег шоаш яхо ца беш КПСС XXVII съезда исторически решенеш, шийтталагІча пятилетка заданеш кхоачашъяра. Мехка шерача фронтагІа яьржай общественни вахара еррига сферашн овлангара эргалхара, социально-экономически дегІаьхьиларга сихдареи Советски пачхьалхенхен оборонеспособность дІахо а чоагІъярен процесс. Сийлахь-бохкача Октябра Дахьено шийца хьокхам тел кІоарггача халкъа чурчен бохъоцца машар безача арахъарчен политика. Социализм эргалыкха тоаяра хьакъеъха вай халкъо дІахьалхашка цІаласаяра низ, гуманизмаи социальни инйсхони наьъаца общество эргалкхара гІо ду.

Советски халкъо де бокъо а йолаш доккхал ду шийна карагІдьнинарех. Кердача пятилетка хьалхарча шера бохкха гІа балхахаб промышленность, юрта боахам, йилмеи культурен дегІайоадаеча, хадданза тоалу халкъа вахара хьал.

ТІехь-тІехьа чоагІлу социалистически пачхьалхехенхий политически цхьоагІо, экономически цхьана къаьхьегилга, дотгагІалн хиотаалаларца а йолаш. Коммунистически партен Советски пачхьалхехенон «ІоагІа а лераГІа а ДІаъеъарца ну массене а юкъара машарн дунен халкъаша цхьана къаьхьегилгеи чоагІдара пикъ, долла хІама ду тІема кхерам мелбара, агрессивни империалистически гІоэараша, дунен керда гІом хьалхьебераша дагалдувдараш дохадара.

Империализма реакционни низий бехнагІа латтап ба дунен тІара кхохкам, сихдаь ДІахо а хьадеш да герз. Лахерча бораме советско-американски вІашагІихетаро хьакъеъха ма хиллара, вашинтонски администрацн дог доаъхаш я хІанз а тІема хьакъеъха Советски Союзал тІехьхьарларга. Цу дерригне а ДІадех СССР Геразащара Ниъаш — Сийлахь-бохкача Октябра карагІдьнинараш тешаче лорадередола хьхо тІема кнйча хулга хьадданза эргадьнна тоаделга.

СССР Геразащарча Низий тІема потенциал чоагІъярга Коммунистически партен Советски правительствеи хІара йолаш. Коммунистически партен Советски пачхьалхехенон «ІоагІа а лераГІа а ДІаъеъарца ну массене а юкъара машарн дунен халкъаша цхьана къаьхьегилгеи чоагІдара пикъ, долла хІама ду тІема кхерам мелбара, агрессивни империалистически гІоэараша, дунен керда гІом хьалхьебераша дагалдувдараш дохадара.

Империализма реакционни низий бехнагІа латтап ба дунен тІара кхохкам, сихдаь ДІахо а хьадеш да герз. Лахерча бораме советско-американски вІашагІихетаро хьакъеъха ма хиллара, вашинтонски администрацн дог доаъхаш я хІанз а тІема хьакъеъха Советски Союзал тІехьхьарларга. Цу дерригне а ДІадех СССР Геразащара Ниъаш — Сийлахь-бохкача Октябра карагІдьнинараш тешаче лорадередола хьхо тІема кнйча хулга хьадданза эргадьнна тоаделга.

Ахъаччуртский сельхозтехникумера 21 сахьат даьлча вай Дахьен столице турпал городе Москве, союзни республикий столицашка, турпалаш йолча городашка Ленинграде, Волгограде, Одессе, Севастополе, Новороссийске, Керче, Туле, Смоленске, Мурманске, Крёпосте турпала Бресте, хІаьта ишгта Калининграде, Львове, Ростов-на-Дону, Куйбышеве, Свердловске, Новосибирске, Чите, Хабаровске, Владивостокен Североморскен артиллерийски залмагІа ткъаь яттаза цІейна хетадаь артиллерийски салют дала.

Дахадда денал дола йоккхача Октябрьски социалистически революце 69 шу дизар!

Даьхьал хилда денал дола СССР Геразащара Ниъаш!

Сийле хийла Советски Союза Коммунистически партена — дерригача вай еоламаш дахара дог уруъяттадеттоаи вІашгІехьдоаккхаоаи!

СССР оборона министр Советски Союза Маршал С. СОКОЛОВ.

ОКТЯБРАНЬКЪАГІА

Эргалонаш елга сихдара

Кердача хьисапе

Заводе эргалонаш елга дувдаш хинна партийни собрани чакхъьлар, коммунистиша хоадам боллаш дийнар 12-ча пятилетке хьалхашка латтача доккхача декъарех. Мел дукха дийца деле а, керта чура цхьа уйла дІаьлларг: эргалонаш елга, кердача хьисане болх вІашТІехьбоаккхийла... Фу хиллга да из? Малав эргалонаш е езар, ишшта ю уж?

КХОАЛАГІА шу да «Электроинструмент» завода профкома со керге латта. Предприяти масштабашка дилача районе меттел, республике а йоккхагІчарех я, белгалта толамаш ца доах тхо коллективо. ЦхьайтталагІча пятилетка план ханал хьалха кхоачашъьяй, ишшта кхоачашъьяй оэха хин шера 10 бетта задиецаш а, Дика хьокхамаш дьха накъадьхкад Октябра цІейна. Продукци маьхала яьккхара план 105 процент совгІа кхоачашъьяй, соахка ю кхьагІа эрахийдачуна нийсинча на 13,3 процент дукхагІа я. Къахьегама овсарле лакхъьрца Іогіахийттай из продукци. Цу тІулакхо тхо чІоагІа гІалдуг. ТІехь - тІехьагІа овсарегІа кхьаьг тха коллективо. Соахка хинчхуьца нийсинча цхьан сага выработка 10,7 процент лакхъеннай. Юкъера лаьрхІача болххол алапеш а 5 сом духгагІа да дІадахача шера хиннчуьл.

Районе а республике а яьржача социалистически яхье коталонаш йоахача тха коллективана кхараря-кара тела ЦІе Байрахьи динломанна тийнид. Из дерригча дика да. хІаьта а дага латташ, эргалькха хийца, тоаде дезаш а кІезига дац тха заводе. Из дІадех хаво, парте съезда решененаш.

Мичара дІаволавала а веза хуьнамашде? Шийгара дІаволавала веза, ишшта ца хуле хІама хургдац. Уж уйлаш еш вавгІар со цу собране. Тхона — машинаш хьалъеррашта хьалхашка доккхий декхарашт оттадьяь партеи правительстваси. Уж ихоачашде дезаш да.

Карара пятилетка чакхъьлалехьа производства боорам цхьайтталагІча пятилетке хиннчуьл 20 процент дукхагІа хиларза. Болх бен бола тхо дукхагІа а ца хуладо, де дезаш хІама да из. 1986 — 1987 шераша заводе оттае лерхІ къьхьегама овсарле лакха йола 50 станоки оборудовани. Мишта болх бергба цу оборудовани тІа, специалисташ мичара боалаберга? Дувца дезаш мичад нерда оборудовани лерттІа болх бен ца хилча къьхьегама овсарле лакхъьлгах. Ишшта долчу, цу станоках тІа болх бечар хила еза ихьйола квалификаци, кхмбола саихетам, лакха бехнтохкам а болаш творчески къьхьега деза. Кхыча бесса ьвлча, хьалхарча плана тІа отт сага фактор. Керттера дар да: тахан къьхьегаш болчар шоай болх эргабьхьа хуушдатта ІалашдацІ. Цу тІулакха уйла еш хила еза тахан партбюро, профком, комсомола комитет, администраци.

Дика ха яьннай КПСС XXVII съезд хинна. Тахан-кхолла яхаш тІехьа е ца доахаш. эргалонаш е еза ха хьатІакхьачай. ЦхьабакІа, таханарча дийнахьа заводе хувнаденна-м кІезига да. Из да коммунистанна я партеи боалараша а доагадоалар, къамъьлашкара — гІулакхашка довлилга. Дийза дисарш, тернам тІабахийта безарш дукха да. Лоха я болхлой а инженерни кадрай а техницески подготовка, къахьегам а производство а яккха еззача тайпара вІашТІехьъяккха яй, заводе комплексно дегІайлаоларя ЙІалъхача хана де дезаччуг хьалда оттаяь туш перспективна ид ЦхьабІолча лехашка лоха да техницески а организационни а барам. Хьаоцаргьяа вай механически цех. Цуьг керте латт техника, перспектива. Бола инженер М. Хутиев. Дукха къахьег цеха начальникна къахьегама овсарле лакхъьяра. Хьинар хьал долаш кердача хьисане болх хІона бац завода керттерча конструктора А. Бекмурзаева. Арахецача продукцена модернизаци хІама яц, дегІа хІанд кхуьг ащ опытно-экспериментальни баьца, хоьье хІама жхувлар керда предложенеший разработкаши, беча балхаза хьежка а дагаеп хІона телиш конструкторашта? Хатта-рашш-м яхь а да. Мичад инициатива? Уж а къьдоа а дешаш тхона массанена дагадоахаш да.

Тхъьоврд дІаволавлур аьлар аз эргалонаш елга сихдара тІара сар шийтара дІаволавала веза. ДийцІача ІогІатохаш ала безам ба са аз аЙса а дах дац де дезар. Цхьа масал довладерга аз. 1985 шера заводе керттерча корпуса тхов тоабир оаха, тІехьагІа гучадьлар болх во бьлгга. ДогІа массаза а делха тхов тІа хиЙ хьа а Іовш, станока тІа болх бе кхераме дар. Уьк шера уж ихоачамбоацараш дІадоахийла тІена кхъьедахьанар, ХІана? Профкома председатель хІлрарех тарра, оврцагІа а ваьнна, къахьегама хьалаш тоадара де дезар динзар аз. Ма дарра ьлча, сай денхар ихоачаш ца деш дитар.

Со ала гІерт, безам хилча, хІаранена а гурда ше динза дисар, ийсагІа да ший балха анализ а ян, саг ше хьоже съезда решеннеш дІа ма дехьара эргалонаш елга спихдара ше фу ду. Ишшта мара вІашТІехьдергдац вай болх а ваха р а тоаделга.

Х. МЕСТОЕВ,
ГІ. Ахриева цІерагІча «Электроинструмент» завода профкома председатель.

Владикавказерча шоллагІча реальни училище дешашвар со вай мехка Сийлахьйоккхача Октябрьски социалистически революце ала лоталуча хана. Аз а соца деша баьлІача Б. Колоюева, М. Ахриева, Т. Шахмурзаева, кхьчар а дера йоккха гІоазле хулаш тІаийдар из хоам. ХьалхаЙ кІезига кеззадаьр тоона каста хувнамаш хургда яхаш городе дувца къамъьлаш. ХІанз из гуччахьа кхоачашхулаш латтар. Дерригаш ара а дахьна, дІадоадора оаза ваьнкъата, пенашта паччахьалкхен собране составе ше-ше харжа яхаш хьалдарйг депутатана дьа йоазонаш. ДІалхача заман белгалонаш яр уж.

Революци хиннача хьалхарча бетташша духха тайп-тайпара нах байзар сона. Царна юкъе бар Россе кхулбекъен чрезвычайни комиссар Г. К. Орджоникидзе, «Хьалча ІаьлаЙ» яхача газета редактор С. М. Киров, гІалгІай фракце кулгалхоЙ ГІ. Ахриев, С. Альдиев, Ш. Мальсагов, активисташ В. Костоев, З. Мараганов, М. Альтемиров, С. Могушков, Ю. Албогачиев, И. Зязиков, духкха кхьабаьрг а. Со а са новкъосчий а наст-каста ухар фракце заседанешка.

ЙИЦЛУРГІОАЦА ХА

Къьсбста дег чу дужаш хилар сона А. Шериповщара вІашагІкхетар. Из гІалгІай франце нийсаларза чІогІа гІадвала хьувзар Ахриев ГІапур.

—Дика болх ба хьо вена, — йоахар цо, — тахан кино-Риче (ишшта цІи йолаш клуб яр Владикавказе) кхамаьл де деза Іа. Дахьалдчхен дешага сатесса ба нах.

Кино-Риче бога ниЙ. Аслангбека дІакъеза сон А. Мальсагови дахийтар. Доккхал дора аз цу тайпара доагІчарех декхар франце тхоашта тІадидларах. Аз шийга дувцІача кхамаьлара ла а, дувгІаш, корта а эгабеш, безаме велар Шерипов. Кхеташ хинна хургдарех из са дет чу хулаш дагатахох. ХІанз вокхха хилча, ха-зама дІанхача со большевистски нахъъа тІа вакххар мишта хиннад, litaча хаттара жоп лехар аз. Сона хетачох, дІахо де дезачох со кхетаваьр цу дийнахьа Шерипова Кипо-Рича зале дьа кхамаьл дар. КъамЙ интернационалан доттагІаллах, бІаьшериЙ боадо тІерамхессача нахъа деналах, революце ала яхьы сийдгаІа лотабе безаш хилларах, ина болча Ленина хьекхамах, дар из Аслангбек яхьамаьл дьа ваьлча массане цхьатарра тІоапаш техар.

Цхьабакъдза, цІаникча дицлургІау сона Сергоцара вІашЙаІкетар. Этгара хьалха из сона бІаргаваЙра Крепость яхача моттиге. Цигара дьаьна Владикавказе тхоаш долхаш, сайна дайна цхьа хІама дувцаргда аз. Кулгаш тІехьашка а дийхка, шин баьрчеч дІавугача цхьан казана тІаниЙсделар тхо. Мичад вуг ьлнна хьатача, топаш тоха вуг ьлар. Тхоца Ордженоникидзе волга хайча, гІадвахар казак. ВІаргех хий а дьанна хьадийкар цо ше мисна саг волга, керда ча ІьвдаЙла ше мутІахьа хьаг-дар. ДІавахийта ше, цІаГІа мена, шийла датІача берий духьа, — йоахар цо.

Тайпар цох Серго.

— Берriга казанаш бац Советий ІьвдаЙла мостагІий,— аьлар цо,—хьалдараш, пальа хьаьк дуаш бахарааш ба. Ер-м мисна саг ва. Тахан атаманий хабараша Іехавьаьвале а, кхоана жердача ІьвдаЙла фашагІча тІа ваьнна. Аз а соца деша баьлІача Б. Колоюева, М. Ахриева, Т. Шахмурзаева, кхьчар а дера йоккха гІоазле хулаш тІаийдар из хоам. ХьалхаЙ кІезига кеззадаьр тоона каста хувнамаш хургда яхаш городе дувца къамъьлаш. ХІанз из гуччахьа кхоачашхулаш латтар. Дерригаш ара а дахьна, дІадоадора оаза ваьнкъата, пенашта паччахьалкхен собране составе ше-ше харжа яхаш хьалдарйг депутатана дьа йоазонаш. ДІалхача заман белгалонаш яр уж.

Революци хиннача хьалхарча бетташша духха тайп-тайпара нах байзар сона. Царна юкъе бар Россе кхулбекъен чрезвычайни комиссар Г. К. Орджоникидзе, «Хьалча ІаьлаЙ» яхача газета редактор С. М. Киров, гІалгІай фракце кулгалхоЙ ГІ. Ахриев, С. Альдиев, Ш. Мальсагов, активисташ В. Костоев, З. Мараганов, М. Альтемиров, С. Могушков, Ю. Албогачиев, И. Зязиков, духкха кхьабаьрг а. Со а са новкъосчий а наст-каста ухар фракце заседанешка.

Кхьасста дег чу дужаш хилар сона А. Шериповщара вІашагІкхетар. Из гІалгІай франце нийсаларза чІогІа гІадвала хьувзар Ахриев ГІапур.

—Дика болх ба хьо вена, — йоахар цо, — тахан кино-Риче (ишшта цІи йолаш клуб яр Владикавказе) кхамаьл де деза Іа. Дахьалдчхен дешага сатесса ба нах.

Кино-Риче бога ниЙ. Аслангбека дІакъеза сон А. Мальсагови дахийтар. Доккхал дора аз цу тайпара доагІчарех декхар франце тхоашта тІадидларах. Аз шийга дувцІача кхамаьлара ла а, дувгІаш, корта а эгабеш, безаме велар Шерипов. Кхеташ хинна хургдарех из са дет чу хулаш дагатахох. ХІанз вокхха хилча, ха-зама дІанхача со большевистски нахъъа тІа вакххар мишта хиннад, litaча хаттара жоп лехар аз. Сона хетачох, дІахо де дезачох со кхетаваьр цу дийнахьа Шерипова Кипо-Рича зале дьа кхамаьл дар. КъамЙ интернационалан доттагІаллах, бІаьшериЙ боадо тІерамхессача нахъа Шойайла яхье а баьнна, къахьегаш хиннача колхозхоша лаьхьа хьохкаьнаш доахар. Тахан а тІехь дагабоаІа юртахоуьта цу шершка хьинарг кхъьегаш хиннарашт: С. Абдулвагапов, А. Букаолоев, К. Расуева, А.Б. Усманова, Я. Усманова, А. Нанхаджиева, А. Турлуева, кхьбараш. Царех шиъ — А. Букаолоев Я. Усманован дегаташ хиннаб колхозхойдарникий Ц-ча Ерррригсоюзни съезде.

Цу шершка дукха нах бахаб ухъхавара республика проьмышленни предприятишка болх бе. Мехкдаьттахой хилар М. Домбаева, И. Товсултанова, Д. Исмаилова, дукххача кхьча дезалеч. Мехкдаьтта доах-кхача промышленносте 500 совгІа саг вар Чечен-Аулера.

Керда вахар дулеш боахкача Советски нахъа машерг къахьегаш ІонгаЙ а ІаьржА морхаш гулъллар. Шоай поІамаргІа фашистски гІаьрхохоь лата бахар дукха чечен-аульцаш. Царна юкъе бар Ш. Ахмадов, А. Ахмадов, Х. Гудиев, А. Бероев, Б. Юсупов, В. Алиев, Ш. Идрисов, Х. Ахмадов, А. Аскабов, А. Демильханов, кхьбараш.

Берррригаш в цІабакханзар тІам тІара, уьк юртарча 45 саго вахар дІаденнад. Дальен юртамукъьлаг баььнча. ЦхьабакъдЗ, кхерабенна тІехьашка баьнна бац, котало яккхара шоашта могар дадд. Чечен-аульцаш доккхаг ду шоай юртах, ишшта кьонгаш шоай хьларах бисбенна бац уж.

Хьалхийнай Чечен-Ауле кердаде ноахале, дай гІулакх дІахо хьоргдола кьонгаш. Вай республике а бовзаш бола нах баьннаб ухь юртара. ГІишлонхо, Социалистически Кьахьегама Турпал Ш. Хаджиев, медицинскин Ингай доктор, профессор Ш. Алиев...

Хьахиний болхлой, хьехархой, лорий династеш. Бовзаш ба юрта Д. Солтамурадова, дешар — 5 хьехархо, лаборантка, библиотекарь. Дашкхара гІулаюх хьийца хьинарг кьъхьегаш ба Б. Мазлев, вежарий Мазеглар, Хамзатхановгар, С. Цицаев, Б. Сатуев, Я. Расуев, дукхха а кхьбараш.

Керда вахар ткьчад Чечен-Ауле. Асфальт а жагІа биллача улицашка латт кирпишкаш болаш цІенош, дукха яхь хІана яц, аьнна легковой машинаш я, тоаенай наьха цІеношкара четаш. Болх бе, дешар, дІаьнна бе, салайа моттиг-гаш я юрта.

«Зарэя» яхача совхозе болх бу аЙа бІаь гарггарча саго. Цул совгІа ши цех я ухъаза наха болх бе. Юрта я юкъера ши школа, культура Цlа, библиотека, амбулатори, бувзама отделени.

Чечен-аульцаша дукха езе шоай юрт, дозз цун историн, поэташ, педагогаш, лоряш.

Хов Октябро из ираз шоашта деннилга.

М.Б. ЦИЦКИЕВ.

Ваха хьисап—советски

Деррига юкъа долаш

Чечен-Аул, Чеча.. Дукха да цу юртах лаьца дувдаш. Докхар ГІап, Тахан хало кхалъьяр ве- да цун историн, цун культурин денел долаш жаршта вай лургдовцаш хІа- нах бах ухъаза. Дика, во наха- ма дац. ХьайнайІа я царна вай на юкъа долаш, эшаш моттиг- цІенош йолаш. Нах ранза ца хин- гаш ниЙсьлча оарцагІаша ма- ма дац. ХьайнайІа я царна вай масеза а ниЙна ду уж.

Уж аьлий Чечен-Ауленра культура ЦІагІа вІаТІехьйаЙтар юрт, гулбенна ираза дувцар сагото кхьчача чернобыльщашта шоаш малагІа новкъосташ деррига.

— ДоттагІан Советски халкъа мах бовца русалка да, — йиллай из юрт. Іаьржа доа- аьлар ухъаза кхъьаьл- дьа тІема ветеранаЙ совета пред- тІема дуІа санна юрт йохаЙна седателе Ш. Ахмадова. Вай дайгоахкахьа, моахк Іазалах мучабаьккхар, чакхйай и ца кхьаза хьинарг кьиза мостагІий эшабар, та- муч-кабьккхар, ухъаза гІолла кхъьа хенаре ордаш. Гергахца духьала мехкача ордаш. Гергахца духьала бувзаш кортамукъале, сий ло- бувзаш кортамукъале, сий ло- радеш хиннад дьаша. Историн радеш хиннад дьаша. Историн дувцаюх, Новчг-ГІалгІайче бохь дувцаюх, Новчг-ГІалгІайче бохь

га а дІакхайкадеш дотта- нах горга оттабе безам болаш хиннаб крымски хьанаш.

...1735 шера шийца дукха бІн а болаш Ирана водаш Ханкальски чІожа кхьчаь Каплан-Гиреай. Чечен-Ауле баьнна, ший вассалаш бе безам болаш ши полк ахьийтай цо. Ма гІулакх а хиланзар цохІ Вердар мара кІалхара ца воалаш, моастагІ ховзаьр. Нах шийла хуотабе а салайа а безам болаш хиннача хана дукха ха яккхаязар ухъаза.

Цlерш диаузар. Кулбасе- дерча лоалахочунгара, Россе га- рэ, оарц доаглерзхиларх те- шаш бар лоамароашта юкъе хьакъьел долаш хиннараш, Рос- сацера экономически а поли- тически а отношенеш тІехь-тІе- хьаріа чІогІанора, Крымски ха- на, Османски Турцена духьала дувцаюх, Новчг-ГІалгІайче бохь

...1781 шу, 21 январь, Іуррд денз дукха нах вІашагІбетта- бала болабелар Чечен-Ауле. Юхе вьдача а гІаьнарча а юр- ташкара, общественажера бах- кабар уж къамо малагІа ниЙ- хоржагрба аьнна дагабала. Къоаноша, юрташкара хержача наха цхьан оагІорахьерн рос- сийски администратце внкалаша хоях оагІорахьеч цу дийнахьа кулгаш яздьча договор тІа йоазар: «Тахан денз кумыкски, осетински, кабардински, Кавка- за языка калкъашша цхьа дер- жава, цхьа Дахье йолаш да вай».

...Іуррд шу. Сийлахь-йоккха Октябрьски революци. Этар шерашка лоамароашта дагадьал- ларш шийца дахьаш бара из. Цун сердал хьахьар гьнарча лоамашка а. Керда вахар дилла, Іазел дІадаккха герз бе а дел-

ла гІайттар Чечен-Аула кьонгаш. 1919 шера гураяьа юрташ йоагаеш, цІи отташ воагІар бе- логвардейски генерал Денекин. ХьатІакхьъьлар уж Чечен-Аула а. Лаьттан - тІера йоахаь дІайоаккхарьъ юрт, вьлар цар чоанаш хинна цІвзаркарой хьа ца лой. Лоамарой кхераба гІеттарах хІама хиланзар. Шоаш яхар дІатІа ца жІдача, доа доладар цІей барашш. Шин деннн шин буссеи лаьттар из кьыза тІом. Указза дакъа ловдаш бар С. Краснолатгина цІвзаркарой, И. Дикоае пулеметчикаш, ноажьостап де вьлха- яр Г. Мидаева, М. Тасуева партизанскин отрядаш. Цу тІом тІа вийра 63 бІузо. Царна юкъе бар цІи яза партизанаш К. Хаширов, А. Сагаипов, И. Мачиев, У. Юсупов, А. Дукаев, кхьбараш.

Чакхдьлар граженски тІема хала шераш. Бохабаь мохк юхаметтаотгабеш бар советски нах. Чечен-Ауле вІашагІъ- ерлар иэо колхоз: А. Шерипто- ков, К. Маркса, В. И. Ленина.

Шойайла яъье а баьнна, къахьегаш хиннача колхозхоша лаьхьа хьохкаьнаш доахар. Тахан а тІехь дагабоаІа юртахоуьта цу шершка хьинарг кьъхьегаш хиннарашт: С. Абдулвагапов, А. Букаолоев, К. Расуева, А.Б. Усманова, Я. Усманова, А. Нанхаджиева, А. Турлуева, кхьбараш. Царех шиъ — А. Букаолоев Я. Усманован дегаташ хиннаб колхозхойдарникий Ц-ча Ерррригсоюзни съезде.

Цу шершка дукха нах бахаб ухъхавара республика проьмышленни предприятишка болх бе. Мехкдаьттахой хилар М. Домбаева, И. Товсултанова, Д. Исмаилова, дукххача кхьча дезалеч. Мехкдаьтта доах-кхача промышленносте 500 совгІа саг вар Чечен-Аулера.

Керда вахар дулеш боахкача Советски нахъа машерг кьъхьегаш ІонгаЙ а ІаьржА морхаш гулъллар. Шоай поІамаргІа фашистски гІаьрхохоь лата бахар дукха чечен-аульцаш. Царна юкъе бар Ш. Ахмадов, А. Ахмадов, Х. Гудиев, А. Бероев, Б. Юсупов, В. Алиев, Ш. Идрисов, Х. Ахмадов, А. Аскабов, А. Демильханов, кхьбараш.

Берррригаш в цІабакханзар тІам тІара, уьк юртарча 45 саго вахар дІаденнад. Дальен юртамукъьлаг баььнча. ЦхьабакъдЗ, кхерабенна тІехьашка баьнна бац, котало яккхара шоашта могар дадд. Чечен-аульцаш доккхаг ду шоай юртах, ишшта кьонгаш шоай хьларах бисбенна бац уж.

Хьалхийнай Чечен-Ауле кердаде ноахале, дай гІулакх дІахо хьоргдола кьонгаш. Вай республике а бовзаш бола нах баьннаб ухь юртара. ГІишлонхо, Социалистически Кьахьегама Турпал Ш. Хаджиев, медицинскин Ингай доктор, профессор Ш. Алиев...

Хьахиний болхлой, хьехархой, лорий династеш. Бовзаш ба юрта Д. Солтамурадова, дешар — 5 хьехархо, лаборантка, библиотекарь. Дашкхара гІулакх хьийца хьинарг кьъхьегаш ба Б. Мазлев, вежарий Мазеглар, Хамзатхановгар, С. Цицаев, Б. Сатуев, Я. Расуев, дукхха а кхьбараш.

Керда вахар ткьчад Чечен-Ауле. Асфальт а жагІа биллача улицашка латт кирпишкаш болаш цІенош, дукха яхь хІана яц, аьнна легковой машинаш я, тоаенай наьха цІеношкара четаш. Болх бе, дешар, дІаьнна бе, салайа моттиг-гаш я юрта.

«Зарэя» яхача совхозе болх бу аЙа бІаь гарггарча саго. Цул совгІа ши цех я ухъаза наха болх бе. Юрта я юкъера ши школа, культура Цlа, библиотека, амбулатори, бувзама отделени.

Чечен-аульцаша дукха езе шоай юрт, дозз цун историн, поэташ, педагогаш, лоряш.

Хов Октябро из ираз шоашта деннилга.

М.Б. ЦИЦКИЕВ.

Соцкультбыта объекташ хьалъю

Фоторепортаж

Хlара шера хозагІа хуллаш йогІа Ножч-ГІалгІайче, цун столица город Грозный. Хьалъю керда промышленни, социально-культурни, юртбоахама, спорта объекташ, хьалха дьасса лаьттан хинна ургІдолх вІашТІардаь нах чубаха цІенош, болх бе йолалу мехкдьятта, газа, хин керда линеш, дІахьу ихаш- кара каналаш, тоалу паркаш, скверш, салаІара моттигаш.

Хlара бетта хІана дац ьлнна республике хьежка керда школаш, берий бешамаш, ясЛеш, больницаш, амбулатореш, тикаш.

«Дерригаа сага духьа, саг бахьан долаш» — ишшта я вай хьамсарча парте керт-

терча лозунгех цаІ. Из кхета а деш, хьахьегаш бе республике нъахьегамх о й. Сийлахь-йоккха Октябрьски социалистически революци ьлнача денна нахъ болаш дар дахьача толамех дувдаш духха рапорташ дахьнад тха редакце. Дег тІара баркал ала лон тхона республика сурт-сибат хувнаш, КПСС XXVII съезда решеннеш ихоачашъеш боахкача нъахьегамхошта. ЦІакхха нъахьад

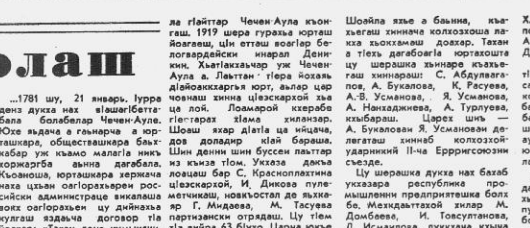

на лулда Іар ниЙбола кулгаш, дакх ьлнг деттаЙуда цар деган, лоаман хьаст санна дилла а дуздулвадда цар хьинар!

И. Плиева, З. Батчаева дахьача сурташ тІа шоана гу Ножч-ГІалгІайче керда объекташ: Урус-Мартанера культура Дворец, хьалъеш латтача хьехархой институтта общежите корпус, хьайла рынок.

М. КОРТОЕВ.

Октябра 70 шу дизара сийна

ЙОККХИЙЧА КОТАЛОНАШКА

Декхарех дика лоархІаеш хьайоаГІа уьк шера тха ферма коллектив. Ийс бетта хІара яхочача Іаттагара 2811 килограмм шура яьккхар оаха. Из я дІадахача шера цу юкъа яьккха хинначух 728 килограмм дукхагІа. Цу тІулакхо вІашТІехьдалийтар паччахьалкхенга шура йоахара яхаь квартала план сентябрь болалуш яхоачашъе.

Цхьа центнер шура яккхарга планагІа 34 сом да, 25 сом мара дІадодаш тха уьк шера. Хьаьта цу тІулакхо къьсбста бокхха тоам а бу.

Хьайбай продукташ дукхагІа яхараи кийчъяран уьк шера Ножч - ГІалгІайче яьржача социалистически яхье тха ферме меттел районе а хьалха я Заегинцева Александра. Сийлахь - йоккха Октябрь 69 шу дуза таханара ди хьатІаххоачаш хІара яхобача Іаттагара 4590 килограмм шура яьккхай цо. Цул шийга килограмма цхьа тІехьйисина Валяя Александра. Хlара хlанлье хlара яхоабача Іаттагара йиъ эзар килограммал дукхагІа шура яккха тха фермерча яхь а йиъ доярканна карагІайханад. Уж ба; Даудова Манка, Намбетова Люба, Земцова Надежда, со.

Ишшта хьалъала яхьъегаш тхона геттара докхха новкъосталр ду скотникаша Евсюков Ивана, Виноградов Анатоле.

Сийлахь-йоккха Октябрьски революци хинна 70 шу дузача ден сийна тха коллективо доШ деннад паччахьалкхенга шура йоххара шин шера план СССР Конституце дийнахьа — 7 октябре яь яккха.

А. МУЦОЛЬГОВА,
Сунженски район XIX партсъезда цІерагІча молхоза шоллагІча ферма доярка.

ДЕША ТІЕХЬА—ГІУЛАКХ

Тоъал ха я Шадиева кулгалдеча комплексни бригаде каменщик волаш аз къьхьега. ДукхагІча дьаъье нахя чубаха цІеношн хьалду оаха. Уьк тІехьъарча хана г. Малгобеке ГІишлош хьалъеш да.

Дега тоам хул Іайха дакъалоацаш хьалдьаьча цІагІа баха хайшача нахагара баркал олла дІайха дешаш хьаъезача. Ишшта ГІулакх хилар дукха ха йолаш. Сентябрь бетта дІадаь а дьаьнна дІаделар оаха Нурадилов Хапаший цІерагІча улицагІа 50 квартира йола цІа. Ларда йоллараргда дІадолаш нах чуховаш ца дола дерригга балхаш ихоачашгар тха бригада из цІа хьалъеш, хІата а тех.ника-оценка а йолаш паччахьалкхен комиссе дІа а йийар из.

Цу цІагІа баха хайшача нахагара бІарчча делегацеи ихар тхо долча дерригга а балхаш бахархой раьза хурболча тайпара дог лазаш оаха чакхдьаха хиларах. Кхы дохкхагІа совгІаг сенна эш?!

Тха бригадана 28 саг чуноагІа: каменщикаш, отделочникаш, плотникаш, бетонщикаш, вешта ьлча гІишлоо къьлъеча мел эшача говзалех болх нах бе бригаде. Цул совгІа хІара саго нараезаьлй шишша-ихокхха смежни професси.

Хlанз керда объект — нах чубахаргболь 100 квартира йола цІа хьалде доладеннад. Из эксплуатаце дІадала деза 1987 шера шолларча мартале. Цхьабакъа ханал ши бутт хьалха из цІа хьалдьа дакхха дош деннад оаха. Хlаьта Сийлахьча Октябра 70 шу дузача цІейча гІишлонмонтажни балхаш дара шин шера план ихоачашъергьяь, ьлнна оаха денна дош толамца ихоачашдергхиларах дог тайша а да тхо.

Къамьл чакхдоалларг са цІераш яха безам бар динагІболча болаллой. Уж ба Н. Белхароев, Р. Филимонова, М. Мержоева, кхьбараш.

М. ОЗИЕВ,
№ 105 йолча ПМК каменщик.

ИРАЗЕЧА КХОАНЕНГА!

МИШТА КХОАЧАШДУ ДЕКХАРАШ

ХIАРАНЕ ХЬИНАР АЙДЕШ

КПСС XXVII съездо хьийхача наькъашна сихьяй заъма, сомадаьккхад хIара сага творчески хьакъбал, айдаьд хьинар. Уж белгалдоккхуш масанахьа а холуш я тха совхозе а.

Азара - йоахара а доацаш, тха моллагIча фермер, бригадде, кхай тIа, цехе ше дIадаьча хьакъбога бIаргаро йиш йолаш хIама да из. Хьалха хиннa хабар нIезинагIа да хIама. ГIулакхан дукха а дукхагIа да.

Ишттa из децаше таро кургъашар тха эргалонийн пхиллеттех хьалхара шу селлакхача гIулахчашца белгалдаккха. Совхоз Iойиллача гIоне хиннабар тха лаьттанга ух шера хиннa хьинтьаьнга. Хьама ца шолланн планан шозза дукхагIа делар хIара гектаро ма бола лаьтт. Аьттун баьлар паччахьалкхенан план дикнa гIулахчашца совхозе балха мел волча сага доагIа ялат дIадала а.

Йоккъал лаьтта яле а, дика хьаткъайнар тха а аьзаркхоша хьажжIаш, шекара свеклаш, коартолаш, доакъара культураш. Къаьстта беркате хиннзд Социалистически Кхьаьгема Туркала Кодзоев Бахьадудина, Гелисханов Iовсапа, кхыбарш хьажжIий кхаш. Бахьаудина хIара гектара тIара бIаь центнер гаргта фуалъаьхха хьажжIаш чуийъай.

1974-ча эггара лаккагIа хьувьнъаш хиннaча шера хIара гектара тIара 25 центнер хьажжIаш яьха яле. хIанa шоззa дукхагIа яьха Iэн.

Ишттa беркате кхъаьгаташ бa хьайбаш леладелраш. а. Дичка тIехкхоачашъаьй совхозо 10 бетта паччахьалхенан дукхи шурен дIадалара планаш.

Хьалхалаттаха болхлоех цаI я Даурбенова Зара. Духьхьашка дахка доахара да по леладелраш.

Йолаца аьлча, тешаме йоа да совхоз шиЙ уьк шерачча финишшара. Эргалонан елга сихдара оаха хьабийлга мерда да кхо ниьть бIа. Этгара хьалхара ницъ — тIилмон практикон могадеш дола керда хIаман ткоай совхоза хьалашна хьежжа производство сихха юкъедахьар. Хьазцаргьа вай интенсивни технологгя. Юхьхьанца тха совхозе дIадолаш дир цу керлача технологгIа культураш хьалхеелга.

Дохкха бернат доал цох. Уьк шера интенсивни технологгIа хьалхеддьар маССеЗК бIаь гектара тIа кIа. Из чуйIар хIаране тIара 50 центнер гаргта ялат а доакъашкашна ахь-кохь, эздел леладе, юкъарча гIулакхех дог лаза.

Социалистически лаьттанга ше дIадийта хьоалаг1а бола тхоай терламах цIакхха а тувла ца боллийта хьоалаг1а бола ниьть. Фуд оаха уьк шера цунна юкъе дихьа керда хIамаш, формаш, методаш?

Массайолча производственни участкашка лоапъаьй оаха яьха истоташ ю уа. Ферма кашка хьалхахIа бетта цисъа мара яцар оаха уж, хIанз хIара итт ди массаза дала ю. Хьуьнъаьмаш чуоацаа хана пке денга кхаччалца юкъ яр. хIанз хIара дийнахьа ю.

Хьалхагта социалистически яхьа условеш кIи-марсен хьалхIай чуоацаа хIанн мара уьттанхар. хIанз хIара чуоацаа культурана, оахача лаьттана, дIадуьча дIатана, къаьст-кхъаьта уьттан. IIоагIа наьха са айдаьд цу гIулакхо, совбакхкхаб къаьхгамацара бесам, овсарле.

Премеш хьалхагIа, сеина лечьаьду из, адапеца шоаш дIанйдача мара шоашта хьожжаьлийй а хаца. Бригадьнарча, фермашкара профгрупоранта дIатIадилладоаха из гIулаях. Торщественни мотттгаш вIашtIехь а йоахаш, хоза доаг а оалаш, цхьаьнга нарагIдаьнна дина хIама, яьхьха котало масанега дIа а кхайкаеш, тел хIанз хьалхале яьккхараштта премеш, кхыдола совгIаташ.

Ишттa дIа-ьа деиъ кол лективашка натурах доагIа руьнъа а. Масала, № 3 йолчу Ешкуров Лахана кулгалдеча бригадана уьк шера 53 тонн иIа хьожадгр. Бухгалтерера цхьа саг вацар чота бурилг еттап: хьанна мел лургдар-хьоГI яхаш. Бригада совето ше цхьоставдир из гIулаях, цхьаннена бохам а боацаш, цхьаннена иа йоагIа совле йоацаш.

Дукха гIулакхаш хиннад колдентвашка цоашка, кулгалдоел, специалистел дукха аттагIа а, дикагIа а, нийсагIа а делалургдоацаш. Царех ма мотта найда эца хьожаргда тхо дIахо йодача хана а.

Сийлахь - йоккха Октябрьски социалистически революце 69 шу дизарга доккхийча кхъьсаргама совгIатаца накъабабахьаь совхоза кхаш хьайбаш делладеаш. Дикна тIехкхоачашъаьй масе я тайна продукташ паччахьалкхенна дIалларе планаш. Тешшаме лард еллай дIахо йодача хана а ишттa толамаш дахара.

М. БЕКОВ,
Назрановски района «40 лет Октября» яхача совхоза директор.

Революце гIулакха дIаденна вахар

Революци ноIйоахкхаш, Советий Iальдал тIоагIдеш, социализин хьалъеш, чура а арахьара а моастагIий эпшбеш лаьттача къорсаме шоай са ца иходен дакъа лъаца нах, царна нарагIдаьнна денале гIулакхаш цIакхха а дицлургдан вайна. Еза а сий долаш а йоакхкарга дарех хIаране цIи тахнарча наха, тIехьа тIаоагIача тIехьенаша.

Советий Iальдал хьалларча деноашка денз шиЙ тIехьхарча денга кхаччалца дерриге шиЙ санхетаме вахар советски заме кхоллараш из тIоагIъаьтара дIалуш чакхвалар Таддинн, Данилбика Бахьаудинн. Деиал дола кIант, кхералургдоацаш тIемахо, хьдел дола бIамига саг хиларах тарра вунц из хIанз а цунца гIулакх доагIаш хиннача нийсархошца, вовваш хиннача наха.

Вайнича контрреволюци гIоттача хана сотне командир хиннача Газдиев Жапхье Iезинскни парте сий дола ци.

— Мочкьий-Юрта (хIанзара Чермен) гулбеннабар гIалгIай дуккхача юрташкара нах. Орджоникидзе кхамаьл дир нахара. Контрреволюце Советий Iальдал дорадара тIахьхар цо. Цига оарцагIбовда раьза хилар нах. Советий Iальдала духьала тIом бой хиннача кIайча казакех дата дехар тхо.

Бахьаудинн соца нийселарр -Дитикъара, лаххача дегIара-ца Iамина саг вар из. Дицлургдоацаш (Орджоникидзе) навкхаза (Орджоникидзе) машиннакъха станце гIолла тIех а дахна Курски слободке кхаьчар тхо. Цига моастагIаште духьала бIальбенна а гIазмахьа а тIом бе бийзар тха. ДIа а хьа а нах боабир. Майра. эггара ткерамеча моттгие моллаш тIом бир цига Ба хьаудинна. новкъостатта белгалдаьлар из. Цига чоначаш а хилар цунна.

ГIалгIайче Советий Iальдал тIоагIдаьчул тIехьагIа а контрреволюцина духьала тIом бен худ из. Сица дезалу, дего къобалдну Бахьаудинна революце гIулаях. Революце духьала моастагIчун инз дукхагIа тIаоттача чкаьгIерт из. Цеча Эскара муртIаршка воал. Къулбаседа Кавказа экзара округа къаьстта оделе волаш, контрреволюце корта хьалхьебеча, низнъларгIа моттигашка ухийт, гIнал дола, маькара, тIом бара опыт йола бIухо Таиг нев Бахьаудинн.

Къулбаседа Кавказе метгел, Брянски губерне, Белоруссе, кхычхаъа дакъа лоац цо кердача строи моастагIий бохабеча.

Советий Iальдал тIоагIденначул тIехьагIа Таигнев Бахьаудинн тешамен бонкка революционни сахьетам болеи бIухо хиларах тарра дешаьхийт НКВД школе, Новочеркасске. Дика дешаш, общественни вахара. юкъе диззда дакъа лоацаш вола студент 1927 шера коммунисташа школ мугIарашка дIаэц. Цу хана денз шиЙ тIехьхарча денга кхаччалца Таигнев Бахьаудинна лакха лоаттаьлй ленинскни парте сий дола ци.

Школа йистеьлкхкача Наьсарен окружной милице Долановоира района отдела начальникалла хьожжу из. Хьаьта из яр классови кьосама эггара юрагIлоац мотт. Хьуьнцна иIашагIъеттара гIулагIай, хIирий, черсий контрреволюционни баьдан. Советий Iальдал духьала къовсам лоаттабора, зенаш дора, активисташ боабора.

Хьаьта из дуккхаза ийлу ер вера кхерам тIаотташ, цунна кIийделаш ю бандиташ. Баьхьа, массаза а яьча кIийделена кIалахарвоал мьякара чекист, йохаю цар кхерам.

Цу хана чоагIга нанъаййал наха бартаваха, нах шийх тешийта, наха та хьош йола оамал. Балха тIа цунна гIо ду наха. Цулуьа а йитта сонта-кура воаца, доккхал ца деза, аьина доа а гIулакх а диззда дола, эдий хIамига саг а хIаларгIа цунна лора наха Бахьаудинн. Низкъала а геттара кIайлагIа а. дола гIулакх тIехьора цунна, дагабоблар цунца.

Парте ГIалгIай обкома регионалтех но доккха данне лоап парте муртIаран па боагIаш ийсбеннача нахах ПIенаш хиннача комиссена юкъе. Парийни ячейкаш ПIеналш худ из Навсар-Керте, Сурхохта, Пхьилгкъонгий-Юрта, кхыча юртанна

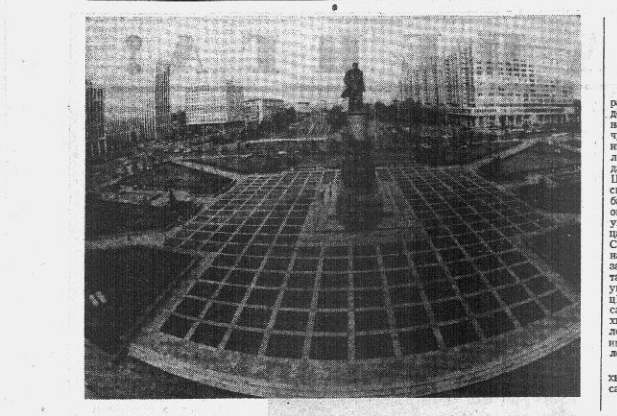

Москва. Столица Октябрьски майда тІа В. И. Ленина оттадь памятник.
В ЗУХАРОВА сурт.
ТАСС фотохроника.

Керда журнал

Лепа, «СелаІад»!

Сиялахь - бонккача Октябра цІей тІаоттача ух деношка бонкка кхоъ кхьчыб гІаллІай берашкахь. Аравьянай эггара зІамаІбаршта лаьрхІа долча, бІарг а дог а хьоасташ долча хозача Басарашце кхийдача «СелаІад» яхача журнале хьалхара номер. Цу тІа ба гІаллІай фьалг, кицашу, кроссворд, Мултанев Хьаж - Бийкара, Осиев Хьамзата, Яндиев Жамалдий, кхынер стихаш. Пхиев Махьмад-Сайда, Хешагульгов Іаьлий дувцарш, Іаьлий «Юртарча шюлларгІча лорах дешаш волча Евлоев Геланс «ДогІа» яха стихотворени. Безамеч гурташца «СелаІад» хоздеш тоадеш,» художникашца Ахриев Дауда, Ганделоев Тимура, Чахкиев Ахьмада, Пхиев Бахьвудина, Токарев Евгения, - В. Преснякова, Акиев Хасолта, Ахмедов Хамура, кхыбараша.

ДІайхача моаршаца «СелаІад» никъ дьакъала бувц КПСС Нохч-ГІаллІай обкома, космонавташа, йовзонкошца, «Мурзилка» яхача ВЛКСМ ЦК берий журнала, Нохч - ГІаллІай республикански теннисий театра коллектико, СССР хьалха артиста, Социалистически Кьахьегана Турпала Эсамбаев Махьмуда.

Шолгі дешархошка журнала редакцеч дьа кхайкарап а да ух номер тІа. Цо дех берашкара, бокхихІчагарга, дукха а тайп-тайпара а материалаш яъзеш «Махулла дикагІа, хозагІа, сакъердамегІа» шоай журнал хинхІа дехьа лоацеш хила.

Нравственна а идейно-политически а цІена болеш кьона тІекъа кхеташ массера а сийрда лелаш хилде,хьа яьр «СелаІад!»

Журнала эггара хьалхара номер кийчеш кьазъеш меІ хинхча поэташе, яздархоша, художникаша ерриге шоай гонорар дІаэннай Чернобыла бераша тІонна.

А. БЕК.

Пайдане семинар

ГроэНИИ чакхъялар «Химически литература XII пятилетке» яха конференци. Цига дакъа лаьцар ГроэНИИ, М. Д. Миллионщикова цІера гІча. Гроэнерга мехкадаттаре института, «Гроэнефтеоргсинтез» ПО виналлаш, «Химия» яхача издательства Алексина О. Чечулина, Н. Захарьянина, «Довгорен дьатІаяр химии технологии» яхача журнала редактора заместителя Г. Колесникова.

Конференци хьайийлар ГроэНИИ директора заместителя В. Прокофьева.

Конференце кхамьалаш дир ГроэНИИ Индмангхоза В. Дорогочинская, Н. Яралова, В. Кастерина, А. Переверзева, СССР-ло цу дизара «Нефтехимия» яхача секцин лаборатори гІа Гроэнефтехимически завода сектора начальника А. Епифанова. Издательства а журнала редакце а болх тоабарах цІоашта хетар лаьцар цар.

З. АЮБОВ.

СИЙРДАНИКЪ

Хзна Таяха йожжка еце а, йис тессай Шибилова Райхьанта кІозилаш тІа. Ханалхьалха «гуйре» хьагІоазаш профессеи ма йий хьехархочун яр, из бокъонца вола хьехархо вале.

Цу профессех лоацеш цкьацца шишца дагаулаш дагІа тхо Райхьантарцира, чей молаш. Таханмукъа я Райхьант.

ХІара сага бера хана денца шиний хьехархо е хьехамча хул ара, цІаргІа, школе, болха. Уж дика хуле, празе хул цун никъ, ца хуле — хаирабаьке хул. Диначо аьнна хьалхьале доп, кхера тІа дьа йоазув саина дег тІа дуж. Школе беттача гургало саина, кер чу сомадохь цо сага денах, хьэдэл, камьарпиал, эшаца моттиге, вала везе а, майрал, кьахетам сомабаккх.

— Сона хеташ, — йоах Райхьанта — кьахьегами ниййсий шолйла юкъе бувзам болаш я. Харц хІама бІаргабайча мача оарцагІйоалий ниййсий ТІаннка ниййсо? ТІаннка ниййсо лаьа ледча, оарцагІдоал денал а, майрал а. Цудухьа, сай дешархой ва кхьалвисача сагах, оалхазарах, Іаьламах кьахьегана, эпсар мотиге оарцагІбала Іомабу.

Цунга лаьдуггаш вагІаш сона дагавекар германски фашисташа лаьтта яьнна, тІом хьалехьа ВЛКСМ Наьсарен райкома хьалхара секретарь хинна Гагиев Идрис. Райхьант санна болча хьехархоша из а Іомаваь хургва-кхьехатаме, денале хила. Цу кьахетамо моастагІчунна дукхал отта чІоагІдь хинна дог Іоьлаяло мара хьадаставарцун. Цу кьахетамо оарцагІдьакхуна хьинаро, денало, гІаьрахочоа маййра гергзана дуттьал доаттьаьлаш из. Из гучадоаккх ух масало. Шо болх бен хинна бехкхкхаме йоаь пост а йинта, заявлени а яхьгІь, ший Іоазаргіа хІетта из фронте ихьаьча хи хинна из. Фашистех шоаш мукъаьнкхача ихьан юрта кхьаьча, эггара хьалха гІуо йоаьча ведаьл хьоттеннан эпсар Гагиев. Хіаьаьнна берд ухьхо хьаьхостабешше а, гІув чу делхаьча бера - оаз хезай цунна: «Вота, хьаьлакхаьхкха со!» — яхаш кхайкаш.

Іочухьежача, шоаш ІдабахалехьА фашисташа чуттйбача берий дагъаь хий кьайладаллаш цца хьалІйна хинхІагІув. Царех дийна вица кІайнк хьал а ваьккха, дув бинаьб Идриса: шо бахьан доаш сай-вахар, са ца кходе, ваьнна.

Салташца ъкьал а дьаха, беран вежарий каша ДІа а дехка, хий мала кхьча гІув тІа вахав Идрис. Цу хана дена тІема хьалхарча юхьнге латташ, ший дегІ цинта Іо а диллад.

Аз из ДІадийнача, докха са а дьаккха, Райхьанта аьлар:

— Къа ца хетача сага дог дьасса дог ма дий-кен. — Хьеган эпанеги алеи-м хала дан. Дукха халлаІа да берз хоза оамалаш Іомае, ший хургдоалаш Іомалу ХьалІара алапаш, доаза, ца вІашаІтоха, дагахьа тайп-тайпара предложенеш уттаяе, сурташца, цифрашца болх бе, гонахьара ІалІам Іомаде.

Беран ІзмИга да, цар сатем бан моллаГІча ГІаннига ГІаладуггаІш а е кхьдар деш а дукха ха йоаккхаш дагІа. Цудухьа хІара 7—10 минута ме йоал хувца деоаш хул хьадеш дар. ХІара уроках физкультминута хул.

Дукхача хІамаех дика яхеташ хьавъкал доаш да хІанз беран. ХІанз ІзмИга де-шархой дай-иоаноай а дийна бе шоашта ховр пар а беранта ДІаІомаду, лакха яхетам лу. Радиос а телевизорас а айбу берий санхетам. Цу дерригне гІо ду царна дешарех дикагІа кхеть, хьехархочо ДІадехар, из тІанхача чГертар фуд ха.

М. АДУЕВ,

Райхьанта. Цар школаца Іодика йийцача, йоха а йоладу, кхыбараш Іомабе, уж вахара наьъка тІа баха. Ишттача ший тайпара го бохх до. Ухх шера ДІабоабабу ихьагІа ба.

— Мишта хІара хьа ухх шера чаххбаьна биьлагІа «го» хетт аз.

— Во бацар, дар жоп, — (юртбохама институт), Бязиев Ахьмад (физико-математически), Могушков Муса (пединститут). Кхы а ба ишттача писпитуганка, техникумашка деша этта.

Кхыча берашца а ишттача хилча, ший беран мишта, хьетадуьхьоГІ цо, аьнна хеталаргІда. Сона а хийтар из.

— Айса хьехача берашта тара уж ца хилча, наха хьалхашка тоам хетаргбаьнар сона, аьлар Райхьанта.

Яьх бер да цун: йиъ йийнги ши кІаьнки. Йоккхача йола Фатима доацца медалца итт класс а аьккха, ХІанз медицинститута 5-ча курсе деШаш я. Шолларга йола Мареа а ишта доцо медаль а яьккха, хІанз цу институтге хьалхарча курсе деШаш. Кхоалагі йола Лейла а ишта доцо медаль а яьккха, ший биннарашта тІехьа йода. Из а я хІанз цу медицинститута хьалхарча курсе деШаш. ВяъларгІаводча Руслана «маІІча наьъка» профессеи хетаяай. Ух шера барх! класс йоаккхаше а, гІишлой техникуме вахар из. Мадинаи Йоакъапи школе хоца йоаГІа.

— Ишта да цу дезаза социальни сурт-сибат. Чоагіа тараЛест из Райхьанта да»— Сарлечуи Ингалкъа хиннача дезаза. Цун а хиннаь. Райхьант а йолаш, яхь дезаьлхо. Бакъда, уж баьхараши тахаьнар яри наІ ши ха. Тіема хало, моцал, хьогал Іаьнаярех ба Ингалкъа дезаза. Хіаьта а дешарах къавстабар уж. Йоакъапа институт яьккхай, хІанз юрибоахама бодлхой профсоюз райкомин председатель ва. Мурада а яьккхай институт — райисполкома финотдела заведуюши ва, Дауда а я лаккера образованин «Назраановский» совхоза керттера экономист волаш къахьегаш ва...

Ишттта хьайоагІа дезаза традиция йоаш йий йий тІехкха Райхьанта! Цо пединститут яьккха ха а хиннаяь ятта — 1963 шу. Хьаьта а шийна дукха сеа профессеи лаха хаІийд а, Іаьнаярех ба. Из да керттера дар. Дукхаччаа совгіаташца безбаьб Дьаъеноа цун къахьегама никъ. 1979 шера цунна ешина Ленинан орденан а, ерриге сеа 4-ча класс я-ях денза-ваьнна. Цунца дийнаьхьи буси ха хинна ха-ха сийдаьнна гІа, сийрдаГІа, беркатеГІа хилба из!

М. ЗАНГИЕВ,
тхэ соб. корр.

СУРТА ТІА: Р. Шибілова,

И. ПЛИЕВА сурт.

АТАБИ

ДУВЦАР

Из дар граждански тІема деношка. Шоаш яхар тІанца да туга ГІалгІай гора оттабе ГІерташ хьувзар мовстагІий, Ала бьанна йоагар юрташ, дукхаччаа коашка таьзет латтар белхача кхалнаьха махьарч хьахозар. ГІайттача наха новкъосташ эшар.

Цу деношка кхьаьчар Тийрка йинсте Атабін командир вола ши бІаь доцло чувоагІа отряд. Украинера денз тІемаш деш хьавоагІар из. КІезина новкъостий ахкийсабар шерача арепашка, Днепра бердашца, казаний отарашца. Массанахьа моцал, къел, Іоажал... Боабаьчарна колметта керда наьх хьазпар цо отряде. Уж дукхагІоараш кагий нах бар, цхьаьккха революционни санхетам» а боапіаш. Цудухьа дий а хан, нарех цхьабараш ГІалат бувлар, ЗІамагІболча командирагІа яхар дацар, кохалувра, денала кІезинга а шоайла эшаагІбаршца гІоза бегаш бора.

Атабе каст-каста зуз цу тайпара хІамаш. Теркал ца деш дита йиш яр бІарга ца гуш санна чахдоалийт, баккъа, кхы де тІама ца хилча, беэн боаккх, ВоккхагІводча командира яхар царна а занон да. Ший дегаьха беран ма дий уж йоаГІа Атабе, тхьаГІа кхетарга.

— Командир, больпевики ий хьо? — хьаттар цунга селхан Дениса.

— ХІана ях Іа? — велавелар Атаби.

— Ишта дІаях-ях, цу деша маІаи дикагІа ха безам болаш. Малаш ба уж больпевикаш яхараш?

— Наха парторГІа ях, — жоп делар Атабе.

Дукха ха иш Денис отрядах хьакхийтта. ДегІа ийша а оамала нЬаьда а хилар бахьан долаш ваха-вала моттиг йоашап хьувзаву из кхьча бІухоша. Цига цийлуш, тІакхка кІайлуш юха хІама ца оалаш лов цо новкъостий Іоттараш. Атабена дика гу цунгара хьал, хІаьта а из ше «сомавалар» дог доахаш, юкъеГІортап, га дакхгап.

Шорта йода отряд. Каст-каста гучаюьл черсий юрташ. Хеталу сар ца нахаш, уж яьсса йолаш санна. ПІемо кхерабабу, сигІарбаьхьаб нах. ЦьаьнакъаГІа ца деш, ерриге отряд ваГІча йолаш цІийх ГІувдалуш латтача гІалгІай мехка кхача лерхІ Аткийна. Дего йоах цунга из ваь, хьалкхийна, дукхаччаа ерриге гІанахьа цунна духьалъхьа наьаь лаьтта гІаьна доацаГІа.

Цун дагардар ахетадача санна уллуь ваьина йоагІача комиссара Беловежий Степана хьаттар:

— Хьо ваь моттагиш-м яц ераи?

Цо яхар баккъеи велавелар Атаби.

— Уиказара гаьна яц, — аьлар цо. Цига кхача ГІерташ аз мел чоагІа сатехаД хьона хозре, мел чоагІа доуавенав моастагІчун маркъилгах. Маіача наьха белхаш омал яц. ХІаьта а цига са бІаргах хий доале, тамаш ма елахь.

Шаьхха гучаьлаьлар хаьхка йоагІа говрабарн. Духьалйоагіа отряд на зуьш, дикка гаргагІертар из. Отрядан цуннеи юкъе бІаь метр хиллаЛ а доазуп дисадацар. Цкьацца говр кхоа а ерзаяь, вада дагахинначар из, цхьаьккхьа, бІухошта кнйнех доахха пІе зигап бІаргадайна юхасеДар, тІаккха хьаТІавера.

— Цце эскархой дий шо? — хьаттар цо. — Со цу ДІа уллача черсий юртара ва. Банда наступлени яьй тхона. Овриданкха аьнна йода со.

ГІайгІане хьежар Атаби юргазІвайна цо згадеча кулгашка, цІи санна доагача цун бІаргашка. ЦаІ шоллагІчоа тІехьа дукха уйлаш хувдалар вахара, халонаша кІайбаьча командира жерта ун, гІаллІай мехка кхачале кхы цІакхаза а моастагІчох лата весашп дар гІулакх.

Шерра яьрка юртагахьа яхар отряд. Гьынара зийра бандиташа лаьттагІара хьалабьча санна шовшта тІабоагІа дошлой. Цецбаьна хьежар уж малхо къегадеча дар тоарашка, хьахозар арс яхайкаеш атакс боагІачар яха «ура».

ТІом а ца беш тІехьашка бовла лаьрхІар дар. Ялх сар кхе а вота, вожаш гаьна йоацап уллача хьун чу къайлабабларг. ИхебІсараш цхьатарга дов де бларг. ЦІакхаьхьа, отряд гарга мел гІорт, лаьгІлора топий таташ. ТІехьагІо сайпар ужа. Шоаш багІ-багІачара хьал а, гІайтта, хьунгахьа дІабайдар моастагІий. Дагтара зур а йестагаш водача Денисага хьежар Атабе. Тахан мара вайнаацар цунна из ишттта жадай волаш.

Цу юкъа цкьап моастагІчунна тІакхийнача Дениса лоатадаь тур, вожхо топ духьала а лаьца тІолдьалар. ХІаьта бІухо ше цІакхха хьалхашкахьа дІа а терка, говра тІера чувахар. Из хІлларга хьежаш лаьттача санна, гебагІа багІа топ хьалхашка а лаьца, Дениса тІаволавелар моастагІа.

Ший мел бола низ тІабахийта говра дирст юхавзар Атабе. Шийна дага а доацаш, вежа уллача Денисан ши бІарг а къоазабаь воагІача бандитан ювкъе шивселар из. МоастагІа цхьан юкъе сецар. Цхьа гІа тІехьашка вавлар. ТІакхаьхьа ший бе йоаллар топ йолта дага а дехка, дак зоар.

Новкъостий хьаТІабахьакъча хана, валанза вар Атаби, цхьабакъда, бІаргашкара вахара ала дІабовш латтар.

— Степан, — аьлар цо беррига иш хьагул а баь, — отряд лораелахь, дукха гІулакхаш да-кх де дезаш. — Кхы ДІахо къамаьл де маганзар Атабена, гаьнна сингалл латтача цхьан морха тІа сецар цун шн бІарг.

Гоманхча гонахьа хьагуЛелар ергина отряд. хьаТІабахькар юртара черсий. БІаргашка хий кхехка, дог чІехкаш латтар Денис.

Фу къамаьл саг ва ер?—хьаттар цхьан ха яхача черсечо, — эрсашта тара мичав из.

— ГІалгІа ва, — жоп делар цхьанне. — Кавказе хІанз мара кхьаьчаяь со, — гІийлло корта оагабйр Степана, — гаьна бий ер ваь мохх?

— Цу ДІа дукъа тІехьашка да цун наьна латта. — аьлар черсечо, — ех сахьата ниъкъ бича цига хургза шо.

Шортта лорадеп ший бІухочоа корта тІа хьаТІадиллар Атабе даьза. Отряд шортгина йолаелар. ГІалгІашкахьа йодар из.

М. КАРТОЕВ.

НОЯБРЕРА ХАОТТАМ

Ноябрь гуйран тІехьхьара бутт ба. Республикера кхьубседе ноябра шоллагІчеи кхоалагІчеи декъалдина фегара температура дийнахьи буси хьхатарга оттагрьа 5 градусера кхоачаш лох а луш, ІЗаота доаман юхьерчо районашца ноябрь хьалхарча деношка, октябрь чакхболаш хиннача бозраме хуръяь из. Цу боарамера ГІоьла чаьх а яьнга дийнахьи буси ха юрта боахама культурай вегетации сошеча температурага а йоалаш.

Вай республике ноябрь 20 денга кхачча дохх а утташ дарзагІо дог1а а делхаш, ноябрь бетта 12 денгара 20 денга кхачалца дохх доаллаш дуггба.

Бетта юкъера фегара температура ноябре хьудбехьен районашца 4 — 5 градус, районашца 2 — 3 градус йіайха хуръяь. Ноябрь чакхболаш лоамаца ядача районашца іа хьатІаиоагІа. Цунца дийнахьи буси фецара температура шелала боарамера йоалл.

Бетта йоачаш Шедиковской районе 23 миллиметрага Ведеиски районе 39 миллиметрага кхачалца хуръяь.

Ноябра тІехьхьара 25 шера температуратгІа йола метеорологически ревордаш: Гроэне эггара уоагІа йола температура 23,6 градус шелал 1953 шера 28 ноябре хинна, хІаъта эггара лакхара фегара температура 2,6 градус йіайхал 1960 шера 1 ноябре.

СССР Гидрометцентера бечча хоамах 1986 шера ноябре юкъера фегара температура 2,6 градус йіайха лата тарду, из цункхача шераш карча боарамера хьежаяь я. ШоллагІча декаде фецара температура 3,6 градус шелал йолаш хила тарду. Бетта хуръгйолча йоачай боарам дукхача шерашка хиннача боарама гарга ба.

А. СЕРДЮКОВА,
Гидрометбюро йоккхагІ-йола инженер-синоптик.
Грозный.

Редактор
О. Б. ГАДАБОРШЕВ.

ТЕЛЕВИДЕНИ

7 НОЯБРЬ
I ПРОГРАММА
СИЙЛАХЬЧА ОКТЯБРЬСКИ СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ РЕВОЛЮЦЕ 69 ШУ ДИЗАРА

8.00 — «Ха».
8.40 — «Московски Іуйре». Телевизионни документалан фильм.
9.20 — «СССР халкъий ялеьш ашарашца».
9.30 — МОСКВА. ЦІЕ МАЙДА. ПАРАД. СИЙЛАХЬЧА ОКТЯБРЬСКИ СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ РЕВОЛЮЦЕ 69 ШУ ДИЗАРА ХЕТАЬЛА ТІА КЬАХЬЕГАМХОЙ ДЕМОНСТРАЦИ. На йистьеньча (12.00) — «Дай мечтой своей идем».
Пионерий концерт.
12.30 — «Нас водила молодость». Телевизионни ихо серн йолча художественни фильма премьера. 1, 2-ча серши.
14.40 — «В. И. Ленин. Ваханера оагІонаш». Телевизионни документальни фильма премьера.
8.20 — «Ежаш я Московски 1917». 1-ча фильм. «Есть такая партия».
18.45 — Санъердаше нотками. Къаьнча вокалисти конкурс.
16.45 — «Ердалдараш».
16.50 — «Диалог о мире». Телевизионни документальни фильма премьера. Дакъа лоацаш да американски советски магирхой виналлаш.
18.05 — Мультипликационни фильмаш. «Песни о соколе». «Второе время».
18.30 — «Исторе довргдоаца муггаваш», «Депутат Балтики».
20.15 — «С песней по жизни». Кинокомцерт.
21.00—СИЙЛАХЬЧА ОКТЯБРЬСКИ СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ РЕВОЛЮЦЕ 69 ШУ ДИЗАРА ХЕТАЬЛА ПАРАДЕН КЬАХЬЕГАМХОЙ ДЕМОНСТРАЦИ. На йистьеньча (12.00) — «Ердалдараш».
22.15 — «ШераГІа го». Эстрадни представлени.
23.50 — «Ердалдараш».

II ПРОГРАММА
8.00 — «Іуйранара гимнастика».
8.20 — «Ежаш я Московски

8 НОЯБРЬ
I ПРОГРАММА
8.00 — «Ха».
8.40 — Советски ияле концерт.
9.10 — Мультипликационни фильмаш. «Теремок». «Кокеженка».
9.55 — «Дунен халкъий ихколаш».
10.25 — СССР 1986 ш. Пачхьалкхенан премьерадаь. Артоп — Б. Дзарикоев.
11.55 — «Нас водила молодость». Телевизионни ихо серн йолча художественни фильма премьера. 3, 4-ча серши.
13.00 — Хоккеен СССР чемпионан «Спартак» — «Динамо» (Москва).
15.15 — Ю. И. Ленин. Ваханера оагІонаш». Телевизионни документальни фильма премьера. «И наструн МІ?». Фильм 2-гІа, «Октябра наьъадехкаш».
16.30 — «Валенсианская вдова». Фильм - балета премьера. Хьачтуряна Ф. Хьалхарчу.
17.15 — «Хьайбай дунен тІа».
18.15 — Мультфильмаш.
18.50 — «Ердалдараш».
18.55 — ЦІ экранна тІа духьхьашка. «Законный брак». Художественни фильм.
20.25 — «Солнечный клоун». Данъа лоацаш ва СССР халкъа артисто О. Попов.
21.00 — «Ха».
21.40 — Поэттден сайрийна йІашагІихетар. Янстеда»ача — «Ердалдараш».
22.15 — ЦТ экрана тІа духьхьашка, «Формула счета». Художественни фильм.

II ПРОГРАММА
8.00 — «Іуйранара гимнастика».
8.15 — «Формула счета». Художественни фильма продолжени.
9.40 — Ритмически гимнастика.
10.25 — «Іуйранара почта». Музыкалан передача.
10.55 — «Похитители краски». Мультфильм.
11.45 — «Дядя Фильм-пеара премьера. Автор — Б. Дзарикоев.
13.25 — «Кинопанорама».
15.10 — «Художника мастерской». Живописец Ш. Ахмадов.
15.35 — Октябра хьалхарча яхьашка нотбабьначарна яьъра-ка концерт.
16.05 — «Следопыт с Подкаменной Тунгиски». Телевизионни документальни фильма премьера.
16.25 — Фильм - бераша. «Морская да хьога. Москва».
17.55 — ПаччахьалкхенЦентральни Концертни зале СССР халкъа артиста М. Магомаева концерт.
19.20 — «Весёлая дьаъьала хийла шун, бераш!»
20.15 — «Ердалдараш».
20.30 — Спортах документальни фильмаш: «Мала воаГІа тІаи». «Футбольна мукъаза ловзар». «Будь здоров, малыш».
21.00 — «Ха».
21.40 — «Приключенчески фильма экран. «Гера доацаш ше цаІ». Художественни фильм.

РАДИО

7 НОЯБРЬ
СИЙЛАХЬЧА ОКТЯБРЬСКИ СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ РЕВОЛЮЦЕ 69 ШУ ДУЗАШ

8.15 — Республикански газетий обзор.
8.30 — Передачай программа.
8.36 — 9.00 — Илеешн марашш.
16.00 — «ОКТЯБРЬ СЕРДАЛ». Радиокомпозиция (гІаьттан метта).
16.15 — «Дьаьхенна — къахьегама соогІаташ» (нохчий меттала).
16.30 — 17.00 — Цкйна хеташ музыкальни программа.
17.15 — ЦІЕЙ ДЕДДЕШ Я ЯИЧ ОРДЕН ЛЕЛАЮ НОХЧ-ГІАЛГІАЙЧЕН СТОЛИЦА (эрсий, нохчий, гІаллІай меттаза).
18.15 — 19.00 — Цкйна хеташ музыкальни программа дІаходоагар.

УКВ
17.00 — «Дьахе хестаю». Концерт.
17.20 — «Санъердамеча волна тІаи». Литературно - музыкальни композици.
17.40 — Нохч - ГІалгІай халхара аьшарш. Концерт.
18.10 — «Ломаан ашарш». Концерт.

8 НОЯБРЬ
6.40 — «Юртара вахар» (нохчий меттала).
6.50 — 7.00 — Хоамаш.
8.15 — Республикански газетий обзор.
8.30 — Передачай программа.
8.35 — Интернационализма тема КъулбІсьхен Кавказа поэтий произведенеша конъеш.
8.55 — 9.00 — Музыка.
10.15 — «Октябро чердабьлахка моэн». Радиокомпозиция (гІаьттан меттала).
10.35 — 10.45 — Музыка.
11.00 — «Ъсюнаа».
11.30 — 12.00 — «Дегаша тІаэнаргІа». Радиокомпозиция.
12.40 — 13.40 — «Кавказе ІуйренашІ. Радиомурнал.
18.00 — 19.00 — «Музыкальни почта».

УКВ
17.00 — Оперетта «Сильвия» оагІонаш.
17.43 — «Ашарашца дог гІаьдаларш». Концерт.
18.23 — Ёмаш я меттигерча авторий вальсаш.

ТХА АДРЕС: 364907, г. Грозный, Маяковске. ул. 92. Телефонаш: редактора — 2-45-57; редактора заместителя — 2-85-07; бехтохкама секретара — 2-84-68; отделий: партийни вахара — 2-80-12, 2-54-04; промышленностех транспо ртех — 2-75-81, 2-85-01; юрта боахама — 2-47-84, 2-90-60; культура — 2-64-75, 2-75-78; писем — 2-85-64; машинописни бюро — 2-89-51; корректорске — 2-89-88.

НАШ АДРЕС: 364907, г. Грозный, ул. Маяковского, 92. Телефоны: редактора — 2-45-57; заместителя редактора — 2-85-07; ответственного секретаря — 2-84-68; отделов: партийной жизни — 2-80-12, 2-54-04; промышленности и транспорта — 2-75-8-, 2-85-01; сельского хозяйства — 2-90-60, 2-47-84; культуры — 2-64;75, 2-75-78; писем—2-85-64; машинописное бюро—2-89-51; корректорская—2-89-88.

Газет арадулл шинарен, ереи, шоатіеи деношка

СФ05311. «Грозненский рабочий» издательства типографи, Маяков сле, 92. Типография издательства «Грозненский рабочий», ул. Маяковского, 92. Заказ № 4285.